

Oponentský posudek na rigorozní práci Karla Hanuše: Fotbal a společenská modernizace

Rigorózní práce Karla Hanuše se věnuje tématice fotbalu v kontextu společenské modernizace, tedy tematice ne zcela tradiční, nicméně i v sociologické literatuře již několikrát v různých souvislostech zmiňované či zpracované.

Přístup Karla Hanuše je však v mnohém sám o sobě originální a od jiných sociologických pojednání oblasti fotbalu se liší zejména způsobem, jakým je zkoumaná oblast zpracována. Autorovi se podařilo oblast svého zájmu popsat velmi komplexně, téměř vyčerpávajícím způsobem, přitom však udržuje téma v kompaktní podobě a logické strukturaci výkladu. Po odborné stránce je třeba ocenit zejména skutečnost, že autor důsledně a velmi zdařile propojuje analýzu dílčího společenského fenoménu (tzn. fotbalu) a jeho vývoje s existujícími sociologickými teoriemi modernizace, vývoje moderní společnosti atp. Sféra fotbalu proto z práce nevystává pouze jakožto úsměvná oblast běžného života, na kterou můžeme ve volných chvílích pro pobavení pohlížet optikou vážných sociologických teorií. Fotbal a jeho vývoj je naopak pojat zcela seriózně jako jeden z mnoha společenských jevů, v nichž probíhají univerzální procesy modernizace, jako oblast, v níž se svým způsobem projevují společenské změny podobně, jako v oblastech jiných. Fotbal a vše co se jej týká, se tak stává sociologickou problematikou par excellence. Propojení fotbalu a modernizačních procesů je vykresleno velmi detailně a fundovaně, systematicky je poukazováno na souvislosti i podobnosti s dalšími společenskými strukturami a jevy, a také díky tomu výsledný obraz nenese atributy slohového cvičení, nýbrž seriózní a kvalitní sociologické analýzy.

Je pravdou, že množství teorií, které jsou k výkladu událostí ve fotbalu používány, místy poněkud narušuje plynulost výkladu, neboť autor musí nejprve vyložit principy uplatňované teorie jako takové, většinou také uvést klíčové historické okolnosti týkající se oblasti fotbalu, a teprve následně okomentovat

jejich konjunkci. V situaci, kdy na různé události a procesy jsou aplikovány různé sociologické teorie, pak občas výklad působí fragmentarizovaně. Možná by bylo přijatelné zvolit méně klíčových sociologických přístupů a v jejich rámci pak o něco uniformněji analyzovat oblast fotbalu. To by přehlednosti výkladu zřejmě prospělo, nicméně rozhodně tím autorovi neubírám jeho odbornou licenci interpretovat události v této sféře pomocí podle něj nejvhodnějších sociologických konceptů.

Tato poznámka proto nikterak nenarušuje mé závěrečné hodnocení práce, která je jako celek výborným příkladem sociologické analýzy dílčího sociálního jevu.

Rigorózní práci Karla Hanuše doporučuji k obhajobě.

Jiří Vinopal, 27. 10. 2011